

HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 2. juni 2026

Sagen er behandlet for lukkede døre. Det er forbudt offentligt at gengive, hvad der er foregået i retsmødet, og at offentliggøre navn, stilling eller bopæl eller på anden måde identiteten på nogen af de personer, der er nævnt i sagen.

Sag BS-49983/2025-HJR

(2. afdeling)

F

(advokat Janny Lundhus Mikkelsen)

mod

M

(advokat Karsten Hjorth Larsen, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Familieretten i Y den 25. april 2025 (BS-63491/2024-...) og af Vestre Landsrets 5. afdeling den 18. juli 2025 (BS-26001/2025-VLR).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Poul Dahl Jensen, Lars Hjortnæs, Jan Schans Christensen, Jørgen Steen Sørensen og Søren Højgaard Mørup.

Påstande

Appellanten, F, har nedlagt påstand om, at han og indstævnte, M, fortsat skal have fælles forældremyndighed over B, født den 11. august 2023.

M har påstået stadfæstelse af landsrettens dom.

Supplerende sagsfremstilling

Af Y Kommunes udtalelse af 11. marts 2025, som er nævnt i familierettens dom, fremgår bl.a.:

"- Har kommunen modtaget underretninger vedrørende barnet?

Ja der er er modtaget to underretninger, den ene dateret 16 december 2024, og den anden er dateret 7 august 2024.

- Er der udarbejdet en § 20-undersøgelse?

Nej der er ikke udarbejdet en § 20-undersøgelse.

- Har kommunen iværksat støtteforanstaltninger i forhold til familien og/eller barnet, der er nævnt ovenfor?

Der er ikke iværksat støtteforanstaltninger, da det er vurderet at B ikke har et særligt behov for støtte, og sagen dermed er afsluttet i Familiesektionen.

- Hvordan fungerer forældresamarbejdet?

Far har været indkaldt til møder, og ligeledes forsøgt partshørt skriftligt, dette er dog ikke lykkedes. Der kan derfor kun oplyses ud fra hvad mor oplyser.

Mor oplyser at der ikke har været kontinuerligt samvær længe mellem B og hans far. Inden far blev varetægtsfængslet, var det lige opstartet til at de skulle begynde og se hinanden igen.

Mor oplyser ligeledes at der ikke som udgangspunkt er kontakt mellem hende og far til B, hvorfor der ikke kan beskrives yderligere omkring forældresamarbejdet."

Den underretning af 7. august 2024, som er nævnt i kommunens udtalelse ovenfor, er fra Midt- og Vestjyllands Politi til Y Kommune i medfør af § 133, stk. 1, i barnets lov. I underretningen er anført bl.a.:

"Forældrene, M og F, er ikke samlevende, men der er fælles forældremyndighed. 2-årige B er tilmeldt sin mors adresse i Y. F er tilmeldt en adresse i ... og er adressebeskyttet. Denne underretning skal ses i forhold til, at der er samvær mellem B og hans far.

Årsagen til denne henvendelse er, at politiet på baggrund af mistanke om opbevaring af kokain den 16. juli 2024 valgte at ransage Fs adresse i .... F, som pt lænkeafsoner for tidligere dom, åbnede døren for politiet. Under ransagningen af huset blev der ikke udfundet euforiserende stoffer, men i en bil, som tilhørte Fs samlever, ..., fandt man i et rum under radioen en gennemsigtig /grøn zippose indeholdende flere poser, der tilsammen indeholdt 118,78 gram kokain. Dette blev F sigtet for at have besiddet med henblik på videreoverdragelse. Han erkendte og forklarede, at han havde købt stoffet, idet han havde en gæld i det kriminelle miljø, hvorfor videresalg af denne mængde kunne nedbringe gælden. Han oplyste, at hans kæreste, ..., ikke kendte til kokainen. F blev varetægtsfængslet frem til den 14. august 2024.

Ved yderligere søgning i politiets systemer ses det, at F den 18. december 2023 blev idømt fængsel i 1 år og 9 måneder (lænkeafsoner) for 3 forhold, som han erkendte sig skyldig i. Han blev dømt for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer ved forud for den 26. september 2023 at have været i besiddelse af 256 gram kokain, som der blev fundet nedgravet i et skovområde i Y. Yderligere blev han dømt for den 27. september 2023 på sin bopæl X-vej i Y at have været i besiddelse af en mængde dopingmidler samt for at have besiddet en halskniv.

Ovenstående giver anledning til stor bekymring for B ved eventuel samvær med far. På baggrund af ovenstående bekymring anmodes Y Kommune derfor om at vurdere, hvorvidt B kan have behov for særlig støtte ud fra ovenstående bekymringer.”

Af Y Dagplejes udtalelse af 20. marts 2025, som er nævnt i familierettens dom, fremgår bl.a.:

”Hvordan trives barnet?

B trives godt i dagplejen. Han er velfungerende og alderssvarende. Han har gode relationer til dagplejen og de andre børn.

Er der orden i barnets forhold (f.eks. tøj)?

Der er styr på B tøj og der er altid det tøj som er årstidsbestemt. Der er altid bleer, sengetøj og det som hører til dagligdagen i dagplejen. Intet at bemærke.

Hvem henter og bringer sædvanligvis barnet?

Det er primært mor der henter og afleverer B.

Det kan også være tæt familie, bedstemor eller søskende til mor, der henter B om eftermiddagen.

Far har vi ikke haft kontakt med i dagplejen.

Er der bemærkninger om fravær

Der er ingen bemærkninger til fravær. Der er et stabilt fremmøde.

Hvordan fungerer forældresamarbejdet?

Der er et godt og tillidsfuldt samarbejde med M og Dagplejen. Vi har i dagplejen ingen kontakt med far.

Hvordan er indtrykket af barnets kontakt til den øvrige familie?

Ved afhentning udover mor, er der en god kontakt til den øvrige familie, og B genkender familien med glæde og begejstring, når han ser dem.

Har I andre oplysninger?

...

B er en glad og tilpas dreng der er i trivsel og udvikling i dagplejen."

Retsgrundlag

Forældreansvarsloven (lovbekendtgørelse nr. 1768 af 30. november 2020 med senere ændringer) indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"§ 1. I alle forhold, som er omfattet af denne lov, skal hensynet til barnets bedste og barnets ret til trivsel og beskyttelse komme i første række.

§ 3. Har forældre fælles forældremyndighed, kræver væsentlige beslutninger vedrørende barnets forhold enighed mellem forældrene. Den forælder, som barnet har bopæl hos, kan træffe afgørelse om overordnede forhold i barnets daglige liv, herunder hvor i landet bopælen skal være. Har barnet delt bopæl efter § 18 a, stk. 1, 1. pkt., kræver afgørelse om overordnede forhold i barnets daglige liv efter 2. pkt. enighed mellem forældrene.

...

§ 4. Afgørelser efter loven skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet. Familieretshuset og familieretten skal have fokus på, at afgørelser skal medvirke til at sikre barnets trivsel og beskytte barnet mod vold eller anden behandling, der udsætter barnet for skade eller fare, herunder at være vidne til vold.

Stk. 2. Familieretshuset og familieretten skal ved vurderingen af barnets bedste, jf. stk. 1, endvidere inddrage hensynet til barnets ret til begge forældre og i den forbindelse samarbejdschikane, herunder forældre-fremmedgørelse, som er kommet til udtryk ved barnets adfærd. Samarbejdschikane, herunder forældre-fremmedgørelse, tillægges konsekvenser, hvis dette er til barnets bedste.

§ 4 a. Er en part idømt ubetinget fængselsstraf eller dømt til anbringelse efter straffelovens § 68, 2. pkt., eller § 69 eller til forvaring efter straffelovens § 70 for overtrædelse af straffelovens §§ 101 a eller 114-114 j, § 136, stk. 2, § 136, stk. 3, for så vidt angår billigelse af handlinger omfattet af straffelovens §§ 114-114 j, § 210, kapitel 24 bortset fra § 228, § 237, § 244, stk. 2, eller §§ 245-246 eller 262 a, kan der ikke, medmindre det er bedst for barnet, træffes afgørelse om følgende:

- 1) At parten har forældremyndigheden eller del i forældremyndigheden over barnet efter § 11, § 13, stk. 2, § 14, § 15, stk. 2 eller 3, eller §§ 15 a eller 26-28.
- 2) At barnet har bopæl hos parten efter § 17, stk. 1, eller § 26.
- 3) At barnet har samvær eller anden kontakt med parten efter §§ 20-21, 22, 29 eller 29 a.

...

§ 7. ...

Stk. 3. Anses en mand for far eller en kvinde som medmor til barnet ifølge anerkendelse eller afgørelse, har forældrene fælles forældremyndighed, hvis de har eller har haft fælles folkeregisteradresse inden for de sidste 10 måneder før barnets fødsel.

...

§ 11. Er forældre, der har fælles forældremyndighed, og som ikke lever sammen, ikke enige om forældremyndigheden, træffes der afgørelse om, hvorvidt den fælles forældremyndighed skal fortsætte, eller om en af dem skal have forældremyndigheden alene. Den fælles forældremyndighed kan kun ophæves, hvis der er holdepunkter for at antage, at forældrene ikke kan samarbejde om barnets forhold til barnets bedste. Dette gælder dog ikke i sager omfattet af § 4 a."

Forældreansvarslovens § 4, stk. 1, 2. pkt., blev indføjet i loven ved lov nr. 1711 af 27. december 2018. I lovforslagets bemærkninger til bestemmelsen er anført bl.a. (Folketingstidende 2018-19 (1. samling), tillæg A, lovforslag nr. L 91, s. 63-64):

"Efter § 4 i forældreansvarsloven skal afgørelser efter loven træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet.

Begrebet barnets bedste skal til enhver tid tolkes som den bedst tænkelige løsning for det enkelte barn, og vurderingen af barnets bedste skal altid ske ud fra en individuel vurdering af det enkelte barns forhold. Vurderingen bygger på de foreliggende oplysninger om barnet, herunder oplysninger fra børnesagkyndige undersøgelser og sagkyndige erklæringer og på barnets egne synspunkter, alt efter barnets alder og modenhed. Der henvises til Folketingstidende 2006-07, tillæg A, s. 4427.

Ved vurderingen af, hvad der er bedst for barnet, skal der tages hensyn til hovedprincipperne i forældreansvarsloven om, at et barn har ret til to forældre, og at forældrene skal tage ansvar for barnet, dels ved at drage omsorg for barnet, dels ved at samarbejde om væsentlige beslutninger om barnet. Der henvises til Folketingstidende 2006-07, tillæg A, s. 4486 f.

Forældreansvarsloven bygger således på en formodning om, at det er bedst for et barn at have kontakt med begge sine forældre.

...

Det foreslås, at der i § 4 i forældreansvarsloven som 2. pkt. indsættes en bestemmelse, hvorefter Familieretshuset og familieretten ved afgørelser efter forældreansvarsloven skal have fokus på, at afgørelsen skal medvirke til at sikre barnets trivsel og beskytte barnet mod vold og anden behandling, der udsætter barnet for skade eller fare, herunder at barnet er vidne til vold. Bestemmelsen supplerer den gældende bestemmelse i § 4, hvorefter afgørelser efter forældreansvarsloven skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet.”

Forældreansvarslovens § 4 a blev indført i loven ved lov nr. 202 af 5. marts 2019. I lovforslagets almindelige bemærkninger er anført bl.a. (Folketingstidende 2018-19 (1. samling), tillæg A, lovforslag nr. L 137, s. 4):

”Ubetinget fængselsstraf for andre former for kriminalitet end de, der er nævnt i bestemmelsen, herunder dom for simpel vold efter § 244 i straffeloven, vil i lighed med efter gældende ret indgå i den almindelige vurdering efter § 4 i forældreansvarsloven af, hvad der er bedst for barnet, og i myndighedernes fokus på at afgørelser efter forældreansvarsloven skal medvirke til at sikre barnets trivsel og beskytte barnet mod vold og anden behandling, der udsætter barnet for skade eller fare, herunder mod at være vidne til vold.”

Bestemmelsen i § 4 a er ændret senest ved lov nr. 1688 af 30. december 2024, hvor anvendelsesområdet bl.a. blev udvidet til også at omfatte straf for overtrædelse af straffelovens § 244, stk. 2. I lovforslagets almindelige bemærkninger er anført bl.a. (Folketingstidende 2024-25, tillæg A, lovforslag nr. L 66, s. 8):

”Idømmelse af straf, anbringelse eller forvaring for kriminalitet, navnlig personfarlig kriminalitet, der ikke er omfattet af § 4 a i forældreansvarsloven, indgår i vurderingen af, hvad der er bedst for barnet efter § 4 i forældreansvarsloven. Dette gælder også, hvis en forælder ikke er idømt ubetinget fængselsstraf m.v., men eksempelvis betinget frihedsstraf eller bøde, for kriminalitet omfattet af § 4 a i forældreansvarsloven, eller hvis en forælder i udlandet har begået handlinger, der er omfattet af § 4 a i forældreansvarsloven, men som ikke er strafbare der. Sådanne straffelovsovertrædelser og handlinger vil imidlertid indgå i vurderingen af, hvad der er bedst for barnet, men kun hvis der er tale om handlinger, der skaber tvivl om, hvorvidt den pågældende er egnet til at drage omsorg for et barn. Det er navnlig tilfældet ved handlinger, der direkte eller indirekte er rettet mod at skade andre mennesker.”

Forældreansvarslovens § 11, 2. pkt., blev nyaffattet ved lov nr. 600 af 18. juni 2012. I lovforslagets almindelige bemærkninger er anført bl.a. (Folketingstidende 2011-12, tillæg A, lovforslag nr. L 157, s. 10-11):

”3.1.1.2. Den foreslåede ordning

Muligheden for at dømme forældre til fælles forældremyndighed er en af forældreansvarslovens nyskabelser og en væsentlig udmøntning af lovens overordnede intention om at fastholde forældrenes fælles ansvar for barnet, uanset at de ikke lever sammen. Det foreslås derfor i overensstemmelse med den politiske aftale af 8. februar 2012, at det fortsat skal være muligt at dømme til fælles forældremyndighed mod den ene forælders ønske, hvis dette er bedst for barnet, da der er tale om et vigtigt signal til forældrene, som fortsat bør stå klart.

Som et gennemgående træk ved bidragene til evalueringen af loven ses også et ønske om at bevare muligheden for at dømme til fælles forældremyndighed. Det er bl.a. anført, at det nu ikke længere er nødvendigt at vælge mellem 2 egnede forældre, men at begge forældre kan bevare identiteten som forælder gennem den fælles forældremyndighed. Overordnet set viser de forskellige evalueringsbidrag, at domstolene synes at have implementeret § 11 i overensstemmelse med bemærkningerne til denne. Evalueringsundersøgelsen om dom til fælles forældremyndighed peger på, at fælles forældremyndighed er blevet en normal praksis svarende til intentionerne i loven, hvilket også understøttes af evalueringens gennemgang af domspraksis om fælles forældremyndighed.

Evalueringsundersøgelsen om dom til fælles forældremyndighed fremhæver imidlertid også, at undersøgelsen viser en række træk, som peger på, at retstilstanden er usikker, og at der bør ske en retspolitisk drøftelse af, hvor meget eller hvor lidt der skal til for at have fælles forældremyndighed, herunder også hvilke forventninger man kan/skal have til forældrene. Ifølge undersøgelsen tyder resultaterne således på, at anvendelsesområdet i dag er for bredt og derfor bør strammes op. Også andre bidrag til evalueringen peger på, at adgangen til at dømme til fælles forældremyndighed kan være for vidtgående, og at anvendelsen i nogle tilfælde kan ske på bekostning af barnet. Det er fra flere sider anbefalet, at bestemmelsen bør levne større rum for at skønne over, om forældrene fremadrettet kan og vil samarbejde til bedste for barnet.

...

Det foreslås derfor, at kriterierne for at ophæve en fælles forældremyndighed ændres, sådan at disse afgørelser som hidtil - og som andre afgørelser efter loven - forudsætter en stillingtagen til, om det er bedst for barnet, at der fortsat er fælles forældremyndighed. Med lovforslaget vil vurderingen af barnets bedste også indeholde en mere konkret vurdering af, om forældrene kan samarbejde om barnet, sådan at ophævelse

af den fælles forældremyndighed forudsætter, at der er holdepunkter for, at forældrene ikke kan samarbejde om barnet.

Forældreansvarslovens overordnede intention om at fastholde forældrenes fælles ansvar for barnet, bl.a. gennem et udgangspunkt om fælles forældremyndighed, skal fortsat være afsættet for vurderingen af, om den fælles forældremyndighed skal fortsætte eller ophæves. Samtidig forslås det i overensstemmelse med den politiske aftale at det bør være afgørende, at forældrene kan samarbejde om barnets forhold, da det ellers er tvivlsomt, om en sådan ordning vil være i barnets interesse. Barnet har ret til, at forældrene påtager sig det fælles ansvar, og § 11 skal gøre det muligt at realisere dette for barnet. Med den foreslåede nye formulering af bestemmelsen, hvorefter retten kun kan ophæve den fælles forældremyndighed, hvis der er holdepunkter for at antage, at forældrene ikke kan samarbejde om barnets forhold til barnets bedste, balanceres disse hensyn i forhold til hinanden.

Udnyttelse af adgangen til at dømme til fælles forældremyndighed skal således ikke være en kompromisløsning eller et forsøg på mægling mellem 2 stridende parter. Fælles forældremyndighed forudsætter, at forældrene realistisk set er i stand til at have et egentligt samarbejde. Forældrene skal vise vilje og evne til at sætte barnets bedste før deres egen konflikt, idet det i forhold til spørgsmålet om forældremyndighed også er en del af forældreoven at kunne samarbejde med den anden forælder om barnet. Ud fra disse forudsætninger vil det ikke være overladt til barnet at skabe sammenhæng i sit liv. Fremadrettet vil afgørelser om at fastholde den fælles forældremyndighed derfor også skulle indeholde en gengivelse af de konkrete overvejelser om forældrenes samarbejdspotentialer, som er lagt til grund for afgørelsen.

Med den foreslåede ændring fastholdes som nævnt de intentioner bag bestemmelsen, som i øvrigt findes i forældreansvarsloven. Dermed vil de vurderinger og hensyn, som efter gældende ret skal foretages og afvejes, fortsat skulle indgå i rettens overvejelser om, hvorvidt den fælles forældremyndighed bør ophæves. Når det efter gældende ret konstateres, at der foreligger "tungtvejende grunde", må det samtidig anses som et udtryk for, at forældrene har samarbejdsproblemer. Disse vurderinger skal naturligvis også indgå i det større rum for et skøn, som forslaget lægger op til. Ved at fastholde hensynene bag den gældende bestemmelse afspejles også grundtanken om, at afsættet for en vurdering efter forældreansvarslovens § 11 er udgangspunktet om et fælles ansvar for barnet gennem fælles forældremyndighed, hvis dette er bedst for barnet, jf. lovens § 4."

I lovforslagets bemærkninger til bestemmelsen (Folketingstidende 2011-12, tillæg A, lovforslag nr. L 157, s. 25) er anført bl.a.:

”Den foreslåede formulering af § 11, 2. pkt., er en mindre ændring af bestemmelsen. Afsættet for vurderingen af, om den fælles forældremyndighed skal ophæves, er fortsat forældreansvarslovens overordnede intention om at fastholde forældrenes fælles ansvar for barnet, bl.a. gennem et udgangspunkt om fælles forældremyndighed. Afgørelsen skal tage udgangspunkt i, hvad der er bedst for barnet, jf. forældreansvarslovens § 4, og i, om der er konkrete holdepunkter for, at forældrene ikke vil kunne samarbejde om barnet til barnets bedste. Det kræves således efter § 11 fortsat ikke, at der er enighed mellem forældrene om samtlige spørgsmål vedrørende barnet. Det centrale er, om forældrene kan håndtere deres eventuelle uenigheder på en sådan måde, at det ikke går ud over barnet.

Det foreslås, at de kriterier og hensyn, som inddrages i vurderingen af spørgsmålet om ophævelse af den fælles forældremyndighed efter de gældende regler, fortsat skal inddrages, da disse forhold også vil have betydning for samarbejdspotentialen. Det vil fortsat have betydning for vurderingen, hvis en forælder har udøvet vold eller lignende mod den anden forælder, barnet eller andre i familien. Voldsudøvelsen kan påvirke familien som helhed i en sådan grad, at det ikke kan antages at være i barnets interesse, at der i disse situationer skal dømmes til fælles forældremyndighed. Det samme vil være tilfældet, hvis der er sket seksuelle krænkelser af barnet, den anden forælder eller andre familiemedlemmer. Det kan som udgangspunkt heller ikke anses for at være i barnets interesse, at der dømmes til fælles forældremyndighed, hvis en forælder er uegnet som forældremyndighedsindehaver, f.eks. på grund af massivt misbrug, en alvorlig psykisk lidelse eller andet, der gør forælderen uegnet til at deltage i væsentlige beslutninger vedrørende barnets liv. Der kan også være tale om, at en forælder ikke er interesseret i at varetage omsorgen for barnet og ved sin adfærd har vist, at den pågældende ikke har til hensigt at deltage i barnets liv. Det kan f.eks. være en forælder, som efter praksis ikke vil få samvær, eksempelvis fordi den pågældende ikke har formået at være i stabil kontakt med barnet eller har været fraværende i barnets liv i flere år, og den manglende kontakt kan tilskrives samværsforældrens egne forhold.

Hertil kommer, at retten efter den foreslåede nyaffattelse af § 11, 2. pkt., kun kan ophæve den fælles forældremyndighed, hvis der er holdepunkter for, at forældrene ikke kan samarbejde om barnets forhold til barnets bedste. Det betyder, at der skal kunne påvises konkrete holdepunkter for, at forældrene må antages ikke at kunne samarbejde – også

fremadrettet – til bedste for barnet. Dette vil afhænge af en konkret vurdering, hvor det kan tillægges betydning, i hvilken grad forældrene kommunikerer med hinanden om barnet og barnets forhold, idet kommunikationen skal kunne danne fundament for et egentligt samarbejde. Fælles forældremyndighed må således forudsætte, at forældrene realistisk set er i stand til sammen og inden for rimelig tid at blive enige om spørgsmål om barnet, og at forældrene ikke mere regelmæssigt har behov for myndighedernes hjælp til at kunne træffe beslutninger om barnet, og uden at der opstår vedvarende konflikter. Manglende tillid til den anden forælder eller manglende vilje til eller evne til at være fleksibel og tilpasse sin egen opfattelse til den anden forælders opfattelse kan indikere, at fælles forældremyndighed ikke er bedst for barnet, jf. forældreansvarslovens § 4.

Skyldes konflikterne omkring samarbejdet og barnet, at den ene forælder uden påviselig grund har forsøgt at hindre den anden forælders kontakt til barnet, skal retten fortsat anlægge et fremtidsorienteret perspektiv ved vurderingen af, hvad der er bedst for barnet. Det tillægges således stor vægt, hvem af forældrene, der har bedst evne til at samarbejde og dermed på længere sigt kan sikre barnets kontakt til den anden forælder.”

Forældreansvarslovens § 11 er senest ændret ved lov nr. 202 af 5. marts 2019. I lovforslagets bemærkninger til bestemmelsen (Folketingstidende 2018-19 (1. samling), tillæg A, lovforslag nr. L 137, s. 12) er anført bl.a.:

”De kriterier, som skulle inddrages i vurderingen af spørgsmålet om ophævelse af den fælles forældremyndighed forud for ændringen af § 11 i forældreansvarsloven i 2012, skal efter lovændringen i 2012 fortsat inddrages, da disse forhold også vil have betydning for samarbejdspotentialer. Det vil således fortsat have betydning for vurderingen, hvis en forælder har udøvet vold eller lignende mod den anden forælder, barnet eller andre i familien. Voldsudøvelsen kan påvirke familien som helhed i en sådan grad, at det ikke kan antages at være i barnets interesse, at der i disse situationer dømmes til fælles forældremyndighed. Det samme vil være tilfældet, hvis der er sket seksuelle krænkelse af barnet, den anden forælder eller andre familiemedlemmer.

Det kan som udgangspunkt heller ikke anses for at være i barnets interesse, at der dømmes til fælles forældremyndighed, hvis en forælder er uegnet som forældremyndighedsindehaver, f.eks. på grund af massivt misbrug, en alvorlig psykisk lidelse eller andet, der gør forælderen uegnet til at deltage i væsentlige beslutninger vedrørende barnets liv. Der kan også være tale om, at en forælder ikke er interesseret i at varetage

omsorgen for barnet og ved sin adfærd har vist, at den pågældende ikke har til hensigt at deltage i barnets liv. Det kan f.eks. være en forælder, som efter praksis ikke vil få samvær, eksempelvis fordi den pågældende ikke har formået at være i stabil kontakt med barnet eller har været fraværende i barnets liv i flere år, og den manglende kontakt kan tilskrives samværsforældrerens egne forhold.

Som det fremgår ovenfor, kan den fælles forældremyndighed kun ophæves, hvis der er holdepunkter for at antage, at forældrene ikke kan samarbejde om barnets forhold til barnets bedste. Dette vil afhænge af en konkret vurdering, hvor det kan tillægges betydning, i hvilken grad forældrene kommunikerer med hinanden om barnet og barnets forhold, idet kommunikationen skal kunne danne fundament for et egentligt samarbejde.

Fælles forældremyndighed forudsætter således, at forældrene realistisk set er i stand til sammen og inden for rimelig tid at blive enige om spørgsmål om barnet, og at forældrene ikke regelmæssigt har behov for myndighedernes hjælp til at kunne træffe beslutninger om barnet. Manglende tillid til den anden forælder eller manglende vilje eller evne til at være fleksibel og tilpasse sin egen opfattelse til den anden forælders opfattelse kan indikere, at fælles forældremyndighed ikke er bedst for barnet.”

Anbringender

F har anført navnlig, at han har søgt at udøve sin forælderrolle og at få oplysninger om B. Han har været og er tilgængelig under afsoning via telefon, pr. mail og e-boks. Der foreligger ingen bekymring om B' trivsel, ingen iværksatte kommunale foranstaltninger, og der er ikke og har ikke været konkrete uenigheder mellem forældrene om væsentlige forhold vedrørende B.

Forældreansvarslovens udgangspunkt er, at fælles forældremyndighed er bedst for barnet, og ophævelse af fælles forældremyndighed forudsætter, at samarbejdet ikke kan fungere til barnets bedste, eller at betingelserne i § 4 a er opfyldt. Ingen af disse forudsætninger er opfyldt her.

Han har ikke begået kriminalitet omfattet af § 4 a, og mangelfuld kommunikation kan ikke i sig selv begrunde ophævelse af den fælles forældremyndighed, når der ikke foreligger konkrete uenigheder om barnet.

M bør ikke ved blot at afvise at kommunikere med ham kunne skabe et grundlag for at overføre den fulde forældremyndighed til sig selv.

M har anført navnlig, at hun og F allerede før B' fødsel var flyttet fra hinanden på grund af helt fundamentale uenigheder om barnets bedste i forhold til Fs misbrug og alvorlige kriminalitet med tilknytning til narkotikamiljøet. De ser fundamentalt forskelligt på narkotikakriminalitet og dens betydning for forælderrollen, og det udgør en hindring for deres samarbejde og kommunikation.

F fravalgte faderrollen allerede i begyndelsen af 2023, da hun stillede ham et ultimatum, uden at det fik ham til at ændre sin livsførelse for at blive far for det barn, der var på vej.

Også efter B' fødsel havde han mulighed for at vælge forælderrollen frem for en kriminel løbebane, men det gjorde han ikke. Hans adfærd har vist, at han ikke er interesseret i at deltage i B' liv.

F er dømt for vold og narkotikakriminalitet. Der er tale om kriminalitet, som ligner de former for kriminalitet, der er omfattet af opregningen i forældreaansvarslovens § 4 a.

I forarbejderne til § 4 a er det anført, at kriminalitet, der ikke er omfattet af opregningen i bestemmelsen, skal indgå ved vurderingen af barnets bedste efter lovens § 4. Det afgørende er indvirkningen på Fs omsorgsevne. Kriminaliteten og tilknytningen til narkotikamiljøet er en risikofaktor for B, der efter lovens § 4 har krav på beskyttelse mod vold, skade, fare eller at blive vidne til vold.

F, der virker opgivende i forhold til at forlade sin kriminelle løbebane, må efter løsladelse vise, at han kan lægge kriminaliteten bag sig, før han kan blive en del af B' liv.

Kommunikationen mellem parterne har siden samlivsophævelsen været helt minimal, og efter fængslingen er den blevet yderligere problematisk. Dette er et konkret moment, der taler for, at hun og F ikke kan samarbejde om B.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

M og F var samlevende, da hun blev gravid med fællesbarnet B i 2022. I januar 2023 blev samlivet ophævet. B blev født den 11. august 2023, og M og F fik fælles forældremyndighed.

F er straffet senest ved dom af 18. december 2023 for overtrædelse af bl.a. straffelovens § 191 og ved dom af 10. december 2024 for overtrædelse af bl.a. straffelovens § 191 og § 244, stk. 1, jf. § 247, stk. 1. Forud for sidstnævnte dom

havde han været varetægtsfængslet, og inden varetægtsfængslingen havde han haft nogle få samvær med B.

F afsoner som følge af disse domme ubetinget fængselsstraf på i alt 5 år og 3 måneder.

Familieretten traf ved dom af 25. april 2025 afgørelse om, at M og F fortsat skal have fælles forældremyndighed over B, og at der for tiden ikke fastsættes samvær mellem B og F. Spørgsmålet om fælles forældremyndighed blev indbragt for landsretten, som ved dom af 18. juli 2025 bestemte, at den fælles forældremyndighed ophæves, således at forældremyndigheden tillægges M alene.

Sagen angår for Højesteret, om der er grundlag for som bestemt af landsretten at ophæve den fælles forældremyndighed over B, således at forældremyndigheden tillægges M alene. Hovedspørgsmålet er, om der er holdepunkter for at antage, at forældrene ikke kan samarbejde om B' forhold til hans bedste, og hvad der vil være bedst for B, jf. forældreansvarslovens § 11, jf. § 4.

Reglerne om ophævelse af fælles forældremyndighed

Fælles forældremyndighed indebærer, at forældrene skal være enige vedrørende væsentlige beslutninger om barnets forhold, f.eks. skolevalg, mens den forælder, som barnet bor hos, kan træffe afgørelse om overordnede forhold i barnets daglige liv, f.eks. valg af daginstitution og fritidsaktiviteter, jf. forældreansvarslovens § 3, stk. 1.

I tilfælde, hvor forældrene ikke lever sammen og ikke er enige om forældremyndigheden, følger det af forældreansvarslovens § 11, at fælles forældremyndighed kan ophæves, men kun hvis der er holdepunkter for at antage, at forældrene ikke kan samarbejde om barnets forhold til barnets bedste. Denne betingelse gælder dog ikke i tilfælde omfattet af lovens § 4 a, hvorefter en forælder som udgangspunkt ikke kan have forældremyndigheden eller del i forældremyndigheden over et barn, hvis forælderen er idømt ubetinget fængselsstraf for overtrædelse af nærmere angivne bestemmelser i straffeloven. I forarbejderne til forældreansvarslovens § 4 a er anført, at overtrædelse af andre straffelovsbestemmelser end dem, der er omfattet af bestemmelsen, vil indgå i vurderingen af, hvad der er bedst for barnet, hvis der er tale om handlinger, som skaber tvivl om, hvorvidt den pågældende er egnet til at drage omsorg for et barn. Der henvises til Folketingstidende 2024-25, tillæg A, lovforslag nr. L 66, s. 8.

Det følger af forarbejderne til lovens § 11, at reglen om, at fælles forældremyndighed kun kan ophæves, hvis der er holdepunkter for at antage, at forældrene ikke kan samarbejde om barnets forhold til barnets bedste, har til formål at ba-

lancere to hensyn over for hinanden – dels barnets interesse i at fastholde forældrenes fælles ansvar for barnet, dels barnets interesse i, at forældrene kan samarbejde om dets forhold, idet det ellers er tvivlsomt, om fælles forældremyndighed er i barnets interesse. Det centrale er, om forældrene kan håndtere deres eventuelle uenigheder på en sådan måde, at det ikke går ud over barnet. Ved vurdering af samarbejdspotentialer kan der bl.a. lægges vægt på, om en forælder er uegnet til at deltage i væsentlige beslutninger vedrørende barnets liv, f.eks. på grund af massivt misbrug, eller ikke er interesseret i at varetage omsorgen for barnet og ved sin adfærd har vist, at den pågældende ikke har til hensigt at deltage i barnets liv. Det kan endvidere tillægges betydning, i hvilken grad forældrene kommunikerer med hinanden om barnet og barnets forhold, idet kommunikationen skal kunne danne fundament for et egentligt samarbejde, således at forældrene inden for rimelig tid kan blive enige om spørgsmål om barnet og ikke mere regelmæssigt har behov for myndighedernes hjælp, og uden at der opstår vedvarende konflikter. Manglende tillid til den anden forælder eller manglende vilje til eller evne til at være fleksibel og tilpasse sin egen opfattelse til den anden forælders opfattelse kan indikere, at fælles forældremyndighed ikke er bedst for barnet, jf. forældreansvarslovens § 4. Der henvises til Folketingstidende 2011-12, tillæg A, lovforslag nr. L 157, s. 10 og 25.

Højesteret bemærker i tilknytning til det anførte, at det ved vurderingen af, om forældrene kan samarbejde om barnets forhold til barnets bedste, må indgå, om og hvordan parterne aktuelt kommunikerer med hinanden om barnet og barnets forhold. Hvis de ikke kommunikerer med hinanden, må det indgå, hvad der er baggrunden for dette.

Den konkrete sag

Som nævnt angår sagen for Højesteret alene spørgsmålet om forældremyndighed. Familierettens afgørelse om, at der for tiden ikke er grundlag for at fastsætte samvær mellem B og F, er ikke anket.

Højesteret bemærker, at den kriminalitet, som F er dømt for, ikke er omfattet af forældreansvarslovens § 4 a. Sagen skal som følge heraf bedømmes efter lovens § 11, 2. pkt. Det afgørende er derfor, om der er holdepunkter for at antage, at forældrene ikke kan samarbejde om B' forhold til hans bedste.

Som anført af familieretten er der ikke oplysninger i sagen om, at F har modarbejdet beslutninger vedrørende B eller har undladt at reagere på henvendelser vedrørende B' forhold.

Der er således ikke påvist aktuelle samarbejdsproblemer, og Højesteret finder, at der heller ikke i øvrigt er oplysninger i sagen, som giver holdepunkter for at antage, at parterne ikke fremover vil kunne samarbejde om B' forhold på en sådan måde, at spørgsmål om B kan afklares inden for rimelig tid og normalt

uden behov for myndighedernes hjælp og uden, at der opstår vedvarende konflikter.

Højesteret lægger i den forbindelse til grund, at hovedårsagen til, at parterne for tiden ikke kommunikerer om B' forhold, er Ms afstandtagen fra Fs kriminalitet, samt at F i praksis har overladt beslutninger om B' forhold til M, mens han afsoner. Højesteret finder endvidere, at den kriminalitet, som F har begået, ikke i sig selv gør ham uegnet til at deltage i beslutninger om B' liv, og der er ikke grundlag for at fastslå, at han ved sin adfærd har vist, at han ikke har til hensigt at deltage i B' liv.

Som følge af det anførte er betingelserne for at ophæve den fælles forældremyndighed, således at forældremyndigheden tillægges M alene, ikke opfyldt.

Konklusion

Højesteret stadfæster familierettens dom i det omfang, den er anket, således at M og F fortsat skal have fælles forældremyndighed over B.

THI KENDES FOR RET:

M og F skal fortsat have fælles forældremyndighed over B, født den 11. august 2023.

Ingen part skal betale sagsomkostninger for Højesteret til den anden part eller til statskassen.